

Keiser ei väljastanud midagi mureliku oma terwijs pärast. Kas Ta töötete ehl midagi häda ohju ei arvanud, eht kas Tema — mis tõhenäitlikum on — ei tahtnud oma armajaid alamaid kuriwastada. Ets Ta keelanud iljemine, selle viimse abja pärast, sõnume andmisest oma haiguse pärast. Haigus festid, mõnesjugusti wahetamiste lugudega, Määri suu viimfest pääwadest tunni Õma Rüünl suu pääwanि. Sel pääwal tundis Keiser natuse fergitust, et Ta etterödits väljasöita, teele minijaid rügementisi üle waatama. Tema arstid törlusivad selle waata. „Teie ei saaks minu haigusest lugu pidama, oleksin ma üks alam soldat,” ütles Keiser naljataates. „Ei, Majestät.”^{*)}, keskisid arstid, „niisuguse terwisega ei lubaks meie mite ühe soldatile laatsarettist välja minna.” Keiser ütles: „Sellega oleksite teie oma lohut täitnud, mina lähen ja täidan, mis minu lohus on.” Sedavõist olid Tema südame põhja läsud. Kõiges määratumas riigis ei leitud fedagi, kes kõik lohused nii täielikult ja waljust oleks täitnud, kui Keiser Ise. Ka võis Tema süda, ehl teadmatal etteturdmusel, igatseda veel ükskord triuvi sõdalasi waadata, kes väljaläksid surma ehl võituselle Tema eest, ja isamaa eest. — Aga se warane väljasöitmne, mis teisel pääwal (10. Rüünluku) jälle ettevõeti, ülendas algmisi tülmetamisest töödnud Wiga.

^{*)} Majestät on üks auunimetus, mis hirjas ja suusnäs tellitule ja tuningatele antakse, nende exultorguse tähänbusels.

Senna föriwa peasis giht (jooleja töbi) liikuma ja näitas rammetus vahemaks kopsutiiva toimetuses. Kulise kürusega halas sest saadis haigus kasvama. Keiser, kes harilikul kombel esimesel paastu nädalas oma förgi suguvõsaga seltsis, püha õhtusööma waata walmistates paastuma hakanud, pidi paastumist poolele jätmä. Reedel (11. Veebruaril) oli Ta häda sunnitusel woodi hritnud, — lust Tema mite enam ülesse ei pidand töödma. Ise alaroodil ei jätnud Tema, nii pikalt kui võim ulatas, riigi walitsuse tallitusi maha: Tema suri ouujärje peal. 17. mai Veebruaril läks hädaoht nii suureks, nii silmanähtlikuks, et Keisri arstid nõuks võtsid riigipärijale seda teada anda. Üks neist (arstidest) ei tahtnud scalgi veel hoopis lootust ära laantada. Õhtu eel kadus ka se viimne lootuse tera ja soleda sõnume läbi tuimaks põrrutatud Õsesarewits pidi südant vobima, furba abjalugu nüüd ka oma förgeliku emale kuulutada. Walust lõbutud südamega — mis walul mingisarnalist ei leita — oli Keiserinal ommetegi jõudu veel ühe frissliku abi kaasa lohut meelespidades ja ühes kindlusses, mis ülönnes usf annab, läks Tema, sureja asemelle seda lohut täitma^{*)}.

Keiser ei olnud oma abi kaasa mite oodand. Haige

^{*)} Keiserina oli mitokord väljastanub, kuba Ta nende nõdrust imeli paneb, kub, kartes hoiqed mõneks silmapalgiks sin elus ehitatada, kuba troostita jõtwab, mis püha armulaua surjalle annab.